„אינני כהן ואינני ממזר!"

אמר משה דיין בחתונתו.

אך גם אילו היה כזה

זה לא היה משנה -

כי לדיין יש חסינות

גם בפני הכפייה הדתית

במידבר משה דיין ורחל כורם בעת סיור שערכו יחדיו במידבר סיני ערב נשואיהם. מאז השלימו השניים בעיקבות פיצוץ **פרשת אלישבע**, הפכה רחל לבת לוויה קבועה לשר־הבטחון, החלה להופיע עימו בפומבי בציבור.

נישואין נוסח דיין

בנהלל משה עם אשתו הראשונה, רות דיין, בנהלל בשנת 1937, כשהוא בדרגת סמל של משטרת היישובים העבריים, אליה התגייס מייד אחרי נשואיו. בתמונה משמאל — רות ומשה דיין בוונציה, בשנת 1935. שתי תמונות אלה הן מהתמונות הנדירות של דיין בטרם נפגע בעינו ואיבד אותה.

בזיקר יום הרביעי בשבוע שעבר, כאשר נמסר לאזרחי ישראל באמצעות לישכת שר־הביטחון, כי ערב קודם לכן נשא משה דיין לאשה, כדת משה וישראל, את הגברת רחל כורם, בחופה שנערכה על־ידי הרב הצבאי הראשי לצה"ל, תת־אלוף מרדכי פירון, היתה זו הידיעה ה־משמחת ביותר בכותרות העתונים של או־תו יום.

השמחה, שירדה מעל דפי העתונים ו־הדביקה גם חלקים רבים בציבור, לא היתה רק על העובדה ששמשה דיין סיים את תקו־פת רווקותו בת 18 החודשים, מאז הת־גרש מאשתו הראשונה, וגם לא רק בשל העובדה שאחרי 18 שנים של רומן לוהט, נשא סוף־סוף לאשה את מאהבתו הוותיקה. כי אם היתה סיבה אמיתית לציבור הרחב לשמוח בשמחתו המשפחתית של משה דיין, היתה זו סיבה שונה לגמרי.

חתונתו של משה דיין הוכיחה לעיני הציבור כולו, כי זוג בישראל יכול לה־גיע אל אושרו גם מבלי שהמוסדות הרב־נייים ישימו לו רגליים. היא הפריכה את כל ההשמצות בדבר כפיה דתית בישראל, ו־בדבר המיכשולים שהרבנים מניחים בדרך אל החופה. הנה, הסתבר לעם כולו, זוג יכול להינשא גם בלי הפרוצדורה הביורו־קרטית של הרבנות המחייבת רישום מוקדם לנישואין (לפחות 14 יום לפני מועד העמ־דת החופה) ופירסום דבר הנישואין מראש באחד העתונים היומיים. כדי שכל מי שיש לו איזו טענה בדבר כשרות הנישואין העומדים להיערך, יוכל להגיש לרבנות את עירעורו.

המיבצע הסודי

אפשר להעמיד חופה וקידושין לזוג גם ללא צורך בחיטוט בתיקי האישות שלהם ובפרשיות מימי עברם. אפשר להפוך את טקס הנישואין היהודי למאורע אינטימי, פשוט ומלבב, ולא לפולחן דתי ארכאי, חסר משמעות בעיני מרבית הנישאים, הנכפה עליהם מבלי שישאלו את פיהם.

לרוע המזל היה רק עוקץ קטן אחד בשמחה זו. שכן כל הקלות ההלכה היהודית לגבי טקס הנישואין וכל הכרוך בו — נשארו בשלב זה בלעדיים עבור שר־הביטחון משה דיין. כל שאר עם ישראל, יצטרך גם להבא לעבור בדרכו אל ה־נישואין את דרך היסורים שסללה להם הכפיה הדתית.

ההלכה היהודית התגלתה כגמישה רק לגבי שר־הביטחון. מסתבר שבדיוק כשם שהחוק הפלילי של המדינה אינו חל על משה דיין, הרשאי לבזוז ולשדוד עתיקות בניגוד לחוק, כך גם אין חוקי תורת משה תופסים לגבי משה.

„העולם הזה היה העתון היחיד וה־ראשון שידע והודיע על נישואיו של משה דיין. מאז נפל בחלקו של העולם הזה הכבוד לדווח בלעדית על אירועים פרטיים ורומנטיים בחייו של משה דיין — בגלל חששם של שאר עתוני ישראל ל־פרסם ידיעות מתחום זה — פירסם העולם הזה פרשת יחסיו של דיין עם רחל כורם במלואה.*.

לפני שבעה שבועות, באמצע חודש מאי השנה, בישר העולם הזה (1863) על נישו־איהם הקרובים של דיין ורחל כורם. ה־שער האחורי של אותו גיליון הכריז: „אשה חדשה למשה דיין" ואילו הכתבה עצמה הסתיימה במילים הבאות:

„עכשיו, אומרים המקורבים לדיין, אחרי שהושג הסדר הביניים, פתוחה הדרך ל־הסדר הסופי. זו שאלה של זמן בלבד, עד שהרב גורן ייקרא יום אחד להעמיד חופה ולערוך קידושין בין משה דיין ורחל כו־רם."

אלא שלא היה זה הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, שערך את נישואיו של דיין, למרות שהוא אמור היה לערוך אותם. בגלל שיקולים שיפורטו להלן, העדיף גורן לא רק לא להשתתף בטקס נישואיו של

* רק השבוע, אחרי נישואיו של דיין, הירשו לעצמם עתונים אחרים לספר את סיפור הרומן בין רחל ומשה, העתיקו את פירסומי **העולם הזה**, מבלי לציין את ה־מקור.

החזית שער **העולם הזה** מחו־דש מאי השנה, שבישר על נשואיו הקרובים של דיין למאהבתו הוותיקה. כתבת השער בישרה כי נשואיו של דיין הם עניין של זמן קצר בלבד.